

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Нишу
II-8 Уж 562/22
Дана 16.06.2022. године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Стева Ђурановића, председника већа, Братислава Ђокића и мр Зорана Рељића, чланова већа, са судским саветником Даницом Лекић, као записничарем, одлучујући о жалби жалиоца “КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ” - “KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS”, поднетој преко овлашћеног лица Абедина Раћипија

против решења Републичке изборне комисије 02 Број: 013-1781/22 од 9. јуна 2022. године, у правној ствари заштите изборног права, на нејавној седници већа, одржаној дана 16.06.2022. године, у 10,30 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба **СЕ УСВАЈА, ПОНИШТАВА** решење Републичке изборне комисије 02 Број: 013-1781/22 од 9. јуна 2022. године

Образложење

Ожалбеним решењем, одбијен је као неоснован приговор, који је поднео Абедин Раћипи, овташћено лице проглашене изборне листе “КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ” - “KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS”, против решења Општинске изборне комисије општине Бујановац број: 013-282/22 од 2. јуна 2022. године и одлучено да се ово решење објављује на веб презентацији Републичке изборне комисије (тачка 2).

Жалбом, поднетом Управном суду, препорученом пошљицом дана 13.06.2022. године, у 08,25 часова, која је примљена у Управни суд дана 14.06.2022. године у 09.30 часова, жалилац оспорава законитост решења Републичке изборне комисије из свих законских разлога. Позивајући се на одредбу члана 106. став 1. Закона о избору народних посланика, жалилац указује да је констатација Републичке изборне комисије, да је у достављеном Записнику о примопредаји изборног материјала за изборе за народне посланике између бирачког одбора и локалне изборне комисије

после гласања 27. маја 2022. године, према тачки 2. констатовано да је бирачки одбор Општинској изборној комисији у општини Бујановац, доставио сав изборни материјал наведен у члану 106. став 1. Закона о избору народних посланика, нетачна и непотпуна, будући да је сигурносна затворница саставни део изборног материјала која се враћа Општинској изборној комисији са осталим материјалом након завршетка гласања на бирачком месту. Наведено по мишљењу жалиоца произлази и из одредбе члана 9. став 1. тач. 10) Упутства о примопредаји изборног материјала пре и после гласања, којом је прописано да бирачки одбор предаје локалној изборној комисији следећи изборни материјал: сигурносну затворницу која је коришћена за печатење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала између локалне изборне комисије и бирачког одбора пре гласања. Ова околност, по мишљењу жалиоца представља неправилност изборног процеса и повреду одредбе члана 148. став 1. ЗиНП, која не ограничава подносиоца захтева за поништавање гласања да свој захтев може да поднесе само на околности дефинисане чл. 115. и 116. ЗиНП, већ му даје право да укаже на било коју неправилност која се сматра кршењем законом прописане процедуре гласања на бирачком месту. Са тим у вези, у жалби се указује да је овакав став РИК-а образложила у решењу бр. 013-1736/22 од 09. маја 2022. године, приликом решавања по приговору Коалиције „Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије“ у овом изборном поступку за исто бирачко место за избор народних посланика одржаних 28. априла 2022. године, на бирачком месту број 6. у Великом Трновцу. У жалби се даље наводи да је погрешан закључак РИК-а, да није дошло до повреде процедуре споровођења гласања бирача ван бирачког места која би била од утицаја на законитост спровођења поступка гласања и утврђивања гласања на бирачком месту а која се односи на повреду тајности гласања. Наиме, неправилност је учињена на начин да је бирачки одбор, након што је од стране Повереника бирачког одбора за обављање гласања ван бирачког места примио 8 (осам) гласачких листића лица која су гласала ван бирачког места, отворио коверат са гласачким листићима и исте стављао са осталим неупотребљеним гласачким листићима, док се из приложеног видело за кога су бирачи гласали. Наведена чињеница је утврђена по захтеву жалиоца за увид у изборни материјал који је извршен на седници Општинске изборне комисије Бујановац дана 29.05.2022. године. У жалби се такође наводи да се садржина гласачког листића могла утврђивати само након отварања гласачке кутије по завршетку гласања, што овде није случај, будући да се наведени гласачки листићи нису налазили у гласачкој кутији, а садржина гласачког листића о томе како је гласао бирач је виђена пре него што је отворена гласачка кутија. Код свега изнетог жалилац указује да приликом решавања по приговору, РИК-а није утврдила шта је са „судбином“ правно ваљаних потврда о изборном праву тих осам бирача чији су спорни гласачки листићи отворени и извађени из коверти за гласање и чија садржина је виђена. Ова чињеница, по схватању жалиоца упућује на закључак да ван бирачког места није гласало 15 гласача како се наводи у Записнику о раду бирачког одбора на српском језику, већ 23 гласача, колико је било и потписаних потврда о изборном праву. У супротном, спорни гласачки листићи не би били отворени од стране бирачког одбора пре завршетка гласања, што се може утврдити увидом у наведених осам гласачких листића (повреда одредбе 96. ЗиНП, поводом које су изнете примедбе од стране девет чланова и заменика чланова бирачког одбора). У жалби се такође наводи да је приликом утврђивања чињенице да ли је бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, евидентиран да је гласао на бирачком месту број 6. у ОШ „Мухарем Кадриу“ - учионица у Великом Трновцу, РИК-а погрешно узела као доказану чињеницу да је његово евидентирање

учињено након окончања рада бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивања резултата гласања, те да наведени бирач није гласао на поновљеном гласању 27. маја 2022. године, а на основу накнадно тражених изјава од 15 чланова и заменика чланова бирачког одбора и члана РИК-а, присутних на бирачком месту, односно дела бирачког одбора. Наведено са разлога што након завршетка гласања на бирачком месту, ниједан члан или његов заменик није ставио примедбу на околност да ли је бирач под редним бројем 868, или било који други бирач поименично евидентиран о томе да ли је гласао или није. Наиме, по завршетку гласања, изборни материјал је од стране председника бирачког одбора достављен Општинској изборној комисији Бујановац, при чему је дана 28.05.2022. године, жалилац поднео захтев Општинској изборној комисији Бујановац за увид у изборни материјал, где је између осталог тражио и увид у извод из бирачког списка. Том приликом је утврдио да је бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем евидентиран да је гласао, односно да постоји потпис бирача. Наведена чињеница је утврђена и од стране Општинске изборне комисије Бујановац на седници одржаној 02.06.2022. године, приликом решавања по захтеву жалиоца број 013- 279/22 од 30.05.2022. године за поништавање гласања на предметном бирачком месту, уз који је приложена потврда МУП РС, ПС Бујановац 03/18/8/3 број 210-1833/22 од 30. маја 2022. године, да Фејзулахи Екрем не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу, да именовани није поднео захтев за издавање нове биометријске личне карте, као ни путне исправе, а што је услов да би бирач гласао. Међутим, и поред свега наведеног, Општинска изборна комисија је већином гласова одбила захтев жалиоца за поништавање поновљеног гласања на изборима за народне посланике. Незадовољан таквом одлуком, жалилац је поднео приговор РИК-у који је на својој седници одржаној дана 9. јуна 2022. године, донео ожалбено решење, пропуштајући да правилно утврди - да ли је бирач евидентиран да је гласао за време гласања 27. маја 2022. године, поклањајући веру накнадно достављеним изјавама дела чланова бирачког одбора и једног члана РИК-а, који тврде да наведени бирач није евидентиран у изводу бирачког списка да је гласао, односно да редни број 868. није заокружен, нити да под тим редним бројем постоји својеручни потпис бирача. Имајући у виду наведено, жалилац предлаже да Управни суд приликом одлучивања узме у обзир доказ који оповргава тврдње РИК-а, да је бирач уписан под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем накнадно евидентиран да је гласао (линк локалног портала Folonline од 12.06.2022. године, који је објавио слику где се види да је евидентиран потпис као и време када је то учињено) из кога се јасно види да је тај бирач већ у 10.36 часова на дан гласања 27. маја 2022. године, био евидентиран да је гласао, што представља повреду одредбе члана 93. став 1. ЗиНП и разлог за понављање избора по члану 116. став 1. тачка 2. ЗиНП. Са свега изнетог, жалилац предлаже да суд о жалби одлучи мериторно и донесе пресуду којом се поништава решење Републичке изборне комисије 02 Број 013-1781/22 од 09.06.2022. године и усваја жалба подносиоца проглашене изборне листе "КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ" - "KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS" за поништај поновљеног гласања на бирачком месту број 6 ОШ „Мухарем Кадриу“ - учионица, у Великом Трновцу, општина Бујановац, за избор за народне посланике Народне скупштине Републике Србије, одржаног дана 27.05.2022. године.

Републичка изборна комисија је, поступајући по налогу Управног суда II-8 Уж 562/22 од 14.06.2022. године, дана 14.06.2022. године у 16,00 часова, доставила Суду све списе предмета.

Одлучујући о поднетој жалби на основу одредбе члана 157. став 2. Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, број 14/22), а у вези члана 156. став 1. истог закона, Управни суд је, нашао да је жалба дозвољена, благовремена и изјављена од овлашћеног лица, те је оценом навода жалбе, ожалбеног решења и достављених списа ове изборне ствари, нашао да је жалба основана.

Из списка предмета и образложења ожалбеног решења произлази да је Републичкој изборној комисији, Општинска изборна комисија општине Бујановац, 07. јуна 2022. године у 11,15 часова, доставила приговор “КОАЛИЦИЈЕ: КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ” - “KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS”, подносиоца проглашене изборне листе кандидата за народне посланике на изборима одржаним одржаним 3. априла 2022. године, под називом „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ” “KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS”, са свим списима тог предмета. Приговор је поднет преко Општинске изборне комисије општине Бујановац, са датумом и временом пријема у Општинској изборној комисији 06. јуна 2022. године у 10.20 часова од стране Абедина Раћипија, лица овлашћеног за подношење изборне листе, против решења Општинске изборне комисије општине Бујановац број 013-282/22 од 02. јуна 2022. године, којим је одбијен захтев за поништавање поновљеног гласања на бирачком месту број 6. у општини Бујановац 27. маја 2022. године, заведен у Општинској изборној комисији општине Бујановац, под бројем 013-279/2022 од 30. маја 2022. године у 18.30 часова. Оспорено решење је објављено на веб - презентацији Републичке изборне комисије 03. јуна 2022. године у 11.57,19 часова.

Понављајући наводе из захтева за поништавање поновљеног гласања, као и наводе из оспореног решења, подносилац у приговору наводи да је Општинска изборна комисија Бујановац, приликом доношења оспореног решења повредила одредбе чл. 106, чл. 96, чл. 93. ст.1, чл. 116. став 1. тачка 2) и чл. 148. ст. 1. Закона о избору народних посланика, из којих произлази да је тај орган био дужан да по службеној дужности поништи гласање на спорном бирачком месту, са којих разлога предлаже Републичкој изборној комисији да мериторно одлучи по захтеву за поништавање гласања и донесе одлуку којом се поништава решење Општинске изборне комисије Бујановац број 013-282/22 од 02.06.2022. године као незаконито и усваја приговор подносиоца проглашене листе „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ “KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS” односно захтев за поништавање поновљеног гласања на бирачком месту број 6. ОШ „Мухарем Кадриу” - учионица, у Великом Трновцу, општина Бујановац, за избор за народне посланике Народне скупштине Републике Србије.

Решавајући о поднетом приговору, Републичка изборна комисија је, на седници одржаној дана 09. јуна 2022. године, након што је утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица, донела ожалбено решење.

Републичка изборна комисија је увидом у оспорено решење утврдила да је: тачком 1. диспозитива оспореног решења одбијен захтев за поништавање поновљеног гласања на изборима за народне посланике спроведено 27. маја 2022. године на бирачком месту број 6. ОШ "Мухарем Кадриу"- учионица, Велики Трновац, који је поднео Абедин Раћипи, овлашћено лице проглашене изборне листе „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ „KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË

LUGINËS”, као неоснован; да је разматрајући предмет захтева, Општинска изборна комисија констатовала: да је захтев поднет од стране овлашћеног лица изборне листе и да садржи законом тражене обавезне елементе из чл. 148. и 149. Закона о избору народних посланика; да је у Записнику о примопредаји изборног материјала за изборе за народне посланике између бирачког одбора и локалне изборне комисије у тачки 2. наведено да је комисија примила изборни материјал назначен у подтач. 1) до 12) тачке 1. Записника, изузев изборног материјала из подтач. 4. и 10, тј. сигурносне затворнице и посебан бирачки списак Војске Републике Србије, јер на бирачком месту није било гласача припадника Војске РС; да је у записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на бирачком месту број 6. у општини Бујановац 27. маја 2022. године, на српском језику у тачки 13. наведено да је број бирача који су гласали ван бирачког места 15. и да је у тачки 13.1. наведено да је број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места 15, а да је у записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на бирачком месту број 6., у општини Бујановац 27. маја 2022. године, на албанском језику у тачки 13. наведено да је број бирача који су гласали ван бирачког места 23 и да је у тачки 13.1. наведено да је број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места 23; да су Општинској изборној комисији, уз наведени записник о раду бирачког одбора достављена два прилога (примедбе) од којих је један заведен под бројем 013-273/2022 од 27.05.2022. године у 23.30 часова, у коме је девет чланова и заменика чланова бирачког одбора навело да постоји осам гласова код којих је заокружен број 16, док је у другим примедбама под бројем 013-274/2022 од 27.05.2022. године у 23.30 часова, 14 чланова и заменика чланова бирачког одбора навело да је током изборног дана било покушаја једног дела бирача да гласају са туђим документима, да гласају више пута или без важећих докумената; да је увидом у коверат са неупотребљеним гласачким листићима утврђено да има осам гласачких листића од којих је на седам јасно заокружен број 16 изборна листа „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ „KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS”, а на једном заокружен број 16, над којим је стављена ознака икс (X); да је увидом у Извод из јединственог бирачког списка за гласање на изборима за народне посланике 27. маја 2022. године, на бирачком месту број 6. ОШ „Мухарем Кадриу“ - учионица, Велики Трновац утврђено да је бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, евидентиран да је гласао односно да постоји потпис бирача; да је овлашћено лице изборне листе „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ „KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS” доставило потврду издату од стране Министарства унутрашњих послова - Полицијска управа Врање - Полицијска станица Бујановац, 03/18/8/3 број: 210-1833/22 од 30.05.2022. године, којом се потврђује да лице Фејзулахи Екрем не поседује важећу биометријску личну карту као ни важећу путну исправу. Имајући у виду наведено, те одредбу члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика и Приручник за рад бирачких одбора, Општинска изборна комисија је закључила да наводи подносиоца захтева за поништавање гласања на бирачком месту број 6. ОШ „Мухарем Кадриу“- учионица, Велики Трновац о наводним неправилностима приликом спровођења гласања не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања, са којих разлога је Општинска изборна комисија, већином гласова, донела одлуку како је наведено у диспозитиву оспореног решења.

Увидом у захтев за поништавање гласања на бирачком месту, Републичка изборна комисија је констатовала: да се у захтеву наводи да су приликом спровођења

поновног гласања на изборима за народне посланике 27. маја 2022. године, на бирачком месту број 6. у општини Бујановац, учињене неправилности и да је у записнику о раду бирачког одбора у тачки 15. забележено да постоје примедбе на ток гласања, о чему су приложене примедбе уз записник; да бирачки одбор приликом примопредаје изборног материјала након затварања бирачког места није предао сигурносну затворницу Општинској изборној комисији јер је иста изгубљена, да је ова чињеница уписана у Записник о примопредаји материјала између бирачког одбора и Општинске изборне комисије након затварања бирачког места и да то представља повреду одредби члана 106. ЗиНП; да је дошло до повреде тајности гласања, тако што је бирачки одбор осам гласачких листића лица која су гласала ван бирачког места по пријему истих од стране Повереника бирачког одбора за обављање гласања ван бирачког места, отворио коверат са гласачким листићима и исте стављао са осталим неупотребљеним гласачким листићима, док се из приложеног видело за кога су бирачи гласали; да је та чињеница утврђена по захтеву за увид у изборни материјал од стране Коалиције Албанаца Долине који је извршен на седници ОИК-а Бујановац дана 29.05.2022. године; да се садржина гласачког листића може видети само након отварања гласачке кутије по завршетку гласања, што овде није случај с обзиром да се ти гласачки листићи нису налазили у гласачкој кутији, а садржина гласачког листића о томе како је гласао бирач је виђена пре него што је отворена гласачка кутија, те да је овиме учињена повреда одредби члана 96. ЗиНП; да бирачки одбор није утврдио идентитет бирача Фејзулахи Екрема увидом у његову личну карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ, а који је уписан под редним бројем 868. у Извод из бирачког списка као бирач, који је евидентиран да је гласао и потписао се; да је ова чињеница утврђена увидом у извод бирачког списка на седници ОИК-а одржаној 29.05.2022. године а по захтеву за увид у изборни материјал Изборне листе КОАЛИЦИЈА: „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ „KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS, односно од стране овлашћеног лица ове листе; да на основу потврде МУП-а Републике Србије, ПУ Врање, ПС Бујановац 03/18/8/3 број: 210-1833/22 од 30.05.2022. године, лице Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу, нити је поднео захтев за издавање нове биометријске личне карте, као ни путне исправе, што је услов да би бирач гласао, из чега се може закључити да исти није ни могао приступити гласању, чиме је учињена повреда одредби члана 93. став 1. ЗиНП; да је, с обзиром на то да напред наведене описане радње односно извршене повреде представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту по службеној дужности, које су дефинисане чланом 116. став 1. тачка 2) и чланом 148. став 1. Закона о избору народних посланика, са којих разлога је подносилац захтева предложио да Општинска изборна комисија Бујановац, у складу са чланом 32. став 1. тачка 4) Закона о избору народних посланика, усвоји захтев за поништавање гласања на бирачком месту број 6. ОШ “Мухарем Кадриу” - учионица, у селу Велики Трновац; (у прилогу захтева, као докази, су приложени: копија Коалиционог споразума којим је образована коалиција која је поднела изборну листу „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ „KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS, и потврда Министарства унутрашњих послова, Полицијске управе Врање, Полицијске станице Бујановац 03/18/8/3 број: 210-1833/22 од 30.05.2022. године.

Разматрајући наводе приговора који су поновљени наводи одбијеног захтева за поништавање гласања у делу који се односи на недостављање сигурносне затворнице и с тим повезаним наводним кршењем члана 106. Закона о избору народних

посланика, Републичка изборна комисија је, полазећи од наведене законске одредбе констатовала да је у достављеном Записнику о примопредаји изборног материјала за изборе за народне посланике између бирачког одбора и локалне изборне комисије после гласања 27. маја 2022. године, према тачки 2. наведено да је бирачки одбор Општинској изборној комисији у општини Бујановац доставио сав изборни материјал наведен у члану 106. став 1. Закона о избору народних посланика, као и да коришћење сигурносних затворница за печатење вреће са изборним материјалом није прописано Законом о избору народних посланика, већ подзаконским актом Републичке изборне комисије, односно Упутством о примопредаји изборног материјала пре и после гласања („Службени гласник РС", број 27/22), којим је у члану 5. став 3. прописано да се након примопредаје изборног материјала бирачким одборима пре гласања, изборни материјал ставља у врећу за одлагање изборног материјала, која се у присуству чланова односно заменика чланова локалне изборне комисије и бирачког одбора печати сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји и коју, у складу са чланом 9. став 1. тачка 10) истог упутства бирачки одбор предаје локалној изборној комисији након гласања, уз остали изборни материјал. У складу са наведеним, Републичка изборна комисија је закључила да чињеница да је у наведеном записнику о примопредаји изборног материјала после гласања 27. маја 2022. године, у тачки 2. евидентирано да изборна комисија, осим посебног извода из бирачког списка за гласање бирача који се налазе на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или у установама Војске Србије, није примила и сигурносну затворницу коришћену за печатење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала између Општинске изборне комисије општине Бујановац и бирачког одбора пре гласања, не представља околност која би се сматрала неправилношћу од утицаја на законитост спроведеног поступка гласања и утврђивања резултата гласања на бирачком месту. Ово и стога што према чл. 116. и 117. Закона о избору народних посланика недостављање предметне сигурносне затворнице не представља основ за доношење решења којим се констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања, односно решења којим се гласање на бирачком месту поништава.

Разматрајући наводе приговора, односно одбијеног захтева за поништавање гласања у делу који се односи на повреду тајности гласања и с тим повезаним наводним кршењем члана 96. Закона о избору народних посланика, Републичка изборна комисија је увидом у достављени изборни материјал утврдила: да је у Записнику о раду бирачког одбора сачињеном на српском језику, који је потписан од стране 14 чланова и заменика чланова бирачког одбора, у тачки 13. наведено да је број бирача који су гласали ван бирачког места 15 и да је у тачки 13.1. наведено да је број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места такође 15; да је у Записнику о раду бирачког одбора сачињеном на албанском језику, који је потписан од стране девет чланова и заменика чланова бирачког одбора, у тачки 13. наведено да је број бирача који су гласали ван бирачког места 23 и да је у тачки 13.1. наведено да је број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места такође 23; да је уз записнике о раду бирачког одбора приложена примедба девет чланова и заменика чланова бирачког одбора, заведена у Општинској изборној комисији општине Бујановац под бројем 013-273/2022 од 27. маја 2022. године у 23,30 часова, у којој се наводи да постоји 8 гласова код којих је заокружен број 16, а који се броје као неупотребљени иако су људи гласали, да су то гласови ван бирачког

места, да су ти бирачи гласали код куће и потписали потврде, да су отворене коверте и да се видело за кога су бирачи гласали, да су ван бирачког места гласала 23 бирача а да је признато само 15; да се у запечаћеној коверти са потврдама о гласању ван бирачког места налази 15 попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места; да се у посебној коверти налази осам употребљених гласачких листића, да у изводу из бирачког списка постоји 15 напомена за бираче који су гласали ван бирачког места и да су те напомене унете за оне бираче за које су достављене попуњене и потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места; да су резултати гласања унети у оба записника о раду бирачког одбора, и на српском и на албанском језику, идентични и логички-рачунски исправни, те да је: број бирача изашлих на изборе 618, да је број гласачких листића у гласачкој кутији 617, да је број неважећих гласачких листића 10, да је број важећих гласачких листића 607, да су гласове добиле изборне листе под ред. бр. 2. (шест гласова), 6. (један глас), 15. (два гласа) и 16. (598); да је, према изводу из бирачког списка, на изборе изашло 619 бирача, а не 618, како је наведено у записницима о раду бирачког одбора, те да стање осталог изборног материјала одговара претходно наведеним резултатима гласања евидентираним у записницима.

У вези са наведеним чињеничним стањем изборног материјала, Републичка изборна комисија је, полазећи од одредбе члана 96. Закона о избору народних посланика закључила да на бирачком месту није дошло до повреде процедуре спровођења гласања бирача ван бирачког места која би била од утицаја на законитост спровођења поступка гласања и утврђивања резултата гласања на бирачком месту. Ово стога што из стања изборног материјала произлази да за 15 бирача који су гласали ван бирачког места постоје уредно попуњене и потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места и да је тих 15 бирача уредно евидентирано у изводу из бирачког списка да су гласали ван бирачког места.

Оцењено је да су неосновани и наводи из приговора да околност да се међу неупотребљеним гласачким листићима налази осам гласачких листића бирача који су наводно гласали ван бирачког места сматра повредом тајности гласања, с обзиром на то да се, у складу са чланом 96. став 8. Закона о избору народних посланика, сматра да, ако недостаје потписана потврда од стране бирача о изборном праву за гласање ван бирачког места, бирач уопште није гласао, те се, стога, постојање повреде тајности гласања у овом случају не може довести у питање. Наиме, околност да постоји осам употребљених гласачких листића сврстаних међу неупотребљене пошто су извађени из коверата у које су стављене након гласања бирача ван бирачког места, супротно одредби члана 96. став 8. Закона о избору народних посланика, не представља неправилност која би била основ за поништавање гласања на бирачком месту, с обзиром да за те бираче, супротно наводима из Записника о раду бирачког одбора сачињеног на албанском језику, недостају попуњене и потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места, што значи да ти бирачи нису гласали. Дакле, по налажењу РИК-а, основ за поништавање гласања на бирачком месту би постојао у ситуацији да је бирачки одбор, у одсуству поменутих правно ваљаних потврда, спорних осам гласачких листића убацио у гласачку кутију, што би довело до тога да у гласачкој кутији буде већи број гласачких листића од броја бирача који су гласали, што је неправилност дефинисана чланом 116. став 1. тачка 1) Закона о избору народних посланика, као разлог за поништавање гласања на бирачком месту по службеној

дужности.

Разматрајући наводе приговора односно одбијеног захтева за поништавање гласања у делу који се односи на гласање бирача под редним бројем 868. у изводу из бирачког списка, Фејзулахи Екрема, и с тим повезаним наводним кршењем члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика, РИК-а је утврдила: да је у Изводу из јединственог бирачког списка за гласање на изборима за народне посланике 27. маја 2022. године, на бирачком месту број 6. у општини Бујановац бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, евидентиран да је гласао, односно да је заокружен редни број 868. и да постоји својеручни потпис бирача; да је уз одбијени захтев за поништавање гласања његов подносилац Општинској изборној комисији општине Бујановац доставио потврду издату од стране Министарства унутрашњих послова - Полицијске управе Врање - Полицијске станице Бујановац, 03/18/8/3 Број: 210-1833/22 од 30. маја 2022. године, да лице Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу и напомиње да именовани није поднео захтев за издавање нове биометријске личне карте, као ни путне исправе, те да се достављени подаци могу користити само у вези изборних процеса који су у току; да је 15 чланова и заменика чланова бирачког одбора који је спровео поновљено гласање на бирачком месту број 6. у општини Бујановац 27. маја 2022. године, 09. јуна 2022. године РИК -у доставило изјаве поводом захтева за поништавање поновљеног гласања који је поднела Коалиција „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ у којима се наводи: да под пуном кривичном и материјалном одговорношћу изјављују да бирач под редним бројем 868. у изводу из бирачког списка (Фејзулахи Екрем) није приступио гласању на поновљеном гласању 27. маја 2022. године; да наведено тврде на основу чињенице да ниједном бирачу који је гласању приступио без важећег документа прописаног за утврђивање идентитета није било омогућено да гласа, као и на основу чињенице да је по завршеном гласању и затварању бирачког места, а приликом утврђивања броја бирача који су изашли на изборе, констатовано да наведени бирач није евидентиран у изводу бирачког списка да је гласао, односно да редни број 868. није заокружен, нити да под тим редним бројем постоји својеручни потпис бирача; да су на наведену околност обратили посебну пажњу управо из разлога што је гласање наведеног бирача на поновљеном гласању 28. априла 2022.године, без важећег идентификационог документа био основ за поништавање тог гласања и понављање 27. маја 2022. године; да о томе да на бирачком месту није било дозвољено гласање бирача без валидних личних докумената постоји и писмена примедба коју су доставили Општинској изборној комисији у Бујановцу након гласања 27. маја 2022. године; да је наводе из изјава 15 чланова и заменика чланова бирачког одбора који је спровео поновљено гласање 27. маја 2022. године, на седници Републичке изборне комисије на којој се одлучивало о приговору потврдио Срђан Зораја, члан Републичке изборне комисије који је био присутан на бирачком месту током спровођења гласања и утврђивања резултата гласања; да је уз записнике о раду бирачког одбора приложена примедба 14 чланова и заменика чланова бирачког одбора, заведена у Општинској изборној комисији општине Бујановац под бројем 013-274/2022 од 27. маја 2022. године у 23.30 часова, у којој се, између осталог, наводи да је било покушаја једног дела бирача да гласају са туђим документима, да гласају више пута или без важећих докумената, те да су чланови бирачког одбора та лица у складу са законом и без одговарајуће исправе враћали и онемогућили им право гласа.

На основу наведеног чињеничног стања, Републичка изборна комисија је полазећи од одредбе члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика и Приручника за рад бирачких одбора, закључила да околност да је бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, за кога је утврђено да не поседује одговарајуће јавне исправе потребне за утврђивање идентитета ради гласања, у изводу из бирачког списка евидентиран да је изашао на изборе није последица несавесног или неправилног рада бирачког одбора у погледу незаконитог омогућавања гласања, већ да је његово евидентирање учињено након окончања рада бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања, те да наведени бирач није гласао на поновљеном гласању 27. маја 2022. године. Ово стога што Републичка изборна комисија сматра доказаним, на основу изјава 15 чланова и заменика чланова бирачког одбора и члана Републичке изборне комисије присутног на бирачком месту, да приликом утврђивања резултата гласања односно броја бирача изашлих на изборе, бирач под редним бројем 868. није био евидентиран да је изашао на изборе. У прилог овом закључку, констатована је и чињеница да је у оба записника о раду бирачког одбора утврђено да је број бирача изашлих на изборе 618, док из извода из бирачког списка достављеног Републичкој изборној комисији проистиче да је тај број за један већи, односно 619. У складу са наведеним, Републичка изборна комисија је закључила да бирачки одбор није учинио неправилност на коју се приговором, односно захтевом за поништавање гласања указује, односно да није омогућио да гласа бирач без доказа о његовом идентитету, те да је правилно и тачно утврдио резултате гласања и о томе сачинио уредан и логичко - рачунски исправан записник о раду бирачког одбора.

На основу свега изнетог, Републичка изборна комисија је закључила да на бирачком месту број 6. у општини Бујановац (ОШ „Мухарем Кадриу" - учионица, Велики Трновац) нису учињене неправилности које би биле од утицаја на законитост спроведеног поступка поновљеног гласања на изборима за народне посланике 27.05.2022. године, те да оспореним решењем није прекршено право подносиоца захтева за поништавање гласања на бирачком месту, са којих разлога је донета одлука како је наведено у диспозитиву овог решења.

Одредбом члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика прописано је да Бирачки одбор уручује гласачки листић бирачу за којег је УВ-лампом утврдио да није гласао на другом бирачком месту, којем је утврдио идентитет увидом у његову личну карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ (нпр. путна исправа, војна легитимација и друга исправа у складу са упутством Републичке изборне комисије) и који је уписан у извод из бирачког списка. Одредбом члана 93. став 3. истог закона прописано је да када надлежни члан бирачког одбора заокружи редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка и када се бирач потпише у извод из бирачког списка, бирачки одбор му обележава кажипрст десне руке, односно други одговарајући ручни прст спрејом који остаје као ознака најмање 24 часа и уручује му један гласачки листић.

Одредбом члана 96. став 7. прописано је да одмах по повратку на бирачко место повереници бирачког одбора предају службени коверат бирачком одбору који га отвара и проверава да ли постоји потписана потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и ако та потврда постоји, заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка и на месту за потпис бирача у изводу из бирачког

списка ставља напомену да је бирач гласао ван бирачког места, отвара запечаћени коверат, вади из њега пресавијени гласачки листић и тако пресавијеног га убацује у гласачку кутију, док је ставом 8. истог члана закона прописано да ако у службеном коверту нема потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места или та потврда није потписана, сматра се да бирач није гласао, а посебан коверат са гласачким листићем се не отвара, већ се одлаже у врећу за изборни материјал заједно са неупотребљеним гласачким листићима.

Одредбом члана 105. став 1. Закона о избору народних посланика, прописано је да бирачки одбор у записник о раду бирачког одбора уноси: број бирача који су уписани у извод из бирачког списка, број бирача који су изашли на изборе, број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, број неважећих гласачких листића, број важећих гласачких листића и број гласова који је добила свака изборна листа, а ставом 2. истог члана, прописано је да записник о раду бирачког одбора садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора, док је ставом 3. истог члана, прописано да записник о раду бирачког одбора потписују чланови бирачког одбора, односно њихови заменици.

Одредбом члана 159. истог закона прописано је да се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак сходно се примењују на одлучивање о захтеву за поништавање гласања на бирачком месту и на одлучивање о приговору. (став 1). Одредбе закона којим се уређује управни спор сходно се примењују на одлучивање о жалби на решење Републичке изборне комисије којим је одлучено о приговору (став 2).

Одредбом члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку "Сл. гласник РС" 18/16 и 95/18), између осталог, је прописано да образложење мора да буде разумљиво и да садржи кратко излагање странке, чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на одлуку из диспозитива.

Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, Управни суд налази да се основано жалбом указује да је ожалбено решење Републичке изборне комисије, донето уз повреду одредаба Закона о избору народних посланика, с обзиром да из списка предмета ове изборне ствари, не произлази правилност закључивања Републичке изборне комисије из образложења ожалбеног решења да на бирачком месту број 6. у општини Бујановац (ОШ „Мухарем Кадриу“ - учионица, Велики Трновац) нису учињене неправилности које би биле од утицаја на законитост спроведеног поступка поновљеног гласања на изборима за народне посланике 27.05.2022. године, те да ожалбеним решењем није прекршено право подносиоца захтева за поништавање гласања на бирачком месту.

Наиме, оцењујући наводе приговора којима се указује на повреду члана 96. Закона о избору народних посланика, а у вези са чињеничним стањем утврђеним

при доношењу ожалбеног решења, Републичка изборна комисија је закључила, по увиду у бирачки материјал, да на бирачком месту није дошло до повреде процедуре спровођења гласања бирача ван бирачког места која би била од утицаја на законитост спровођења поступка гласања и утврђивања резултата гласања на бирачком месту, а са разлога што из стања изборног материјала произлази да за 15 бирача који су гласали ван бирачког места постоје уредно попуњене и потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места и да је тих 15 бирача уредно евидентирано у изводу из бирачког списка да су гласали ван бирачког места.

Међутим, Управни суд је извршио увид у изборни материјал, који му је достављен са списима предмета од стране Републичке изборне комисије и утврдио да се у коверти са потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места на изборима за народне посланике, налази 15 потврда, од који су 13 потписане од стране бирача, док се на потврди бирача Фетахи Назлије која је уписана у извод из бирачког списка на бирачком месту број 6, под редним бројем 939 и на потврди бирача Фетахи Фатиме, која је уписана у извод из бирачког списка на бирачком месту број 6, под редним бројем 951, не налазе потписи бирача. Увидом у извод из јединственог бирачког списка за изборе за народне посланике од 27.05.2022. године, Управни суд је утврдио да су редни број 939 – бирача Фетахи Назлије и редни број 951 – бирача Фетахи Фатиме, заокружени и да су на места за њихов потпис стављене напомене да је бирач гласао ван бирачког места. Стога из изборног материјала не произлази закључак Републичке изборне комисије да у спровођењу гласања ван бирачког места није било повреде члана 96. Закона о избору народних посланика, односно да на бирачком месту није дошло до повреде процедуре спровођења гласања бирача ван бирачког места која би била од утицаја на законитост спровођења поступка гласања и утврђивања резултата гласања на бирачком месту, при чему је сагласно одредби члана 93. став 3. Закона о избору народних посланика у изводу из бирачког списка у који је суд извршио увид евидентирано да је гласало 609 бирача (заокружени и потписани).

Такође, у односу на наводе приговора, које жалилац понавља у жалби, из ожалбеног решења произлази да Републичка изборна комисија не спори да је у изводу из бирачког списка евидентиран под бројем 868 бирач Фејзулахи Екрем, који број је у изводу из бирачког списка заокружен као да је бирач гласао и својеручно се потписао на месту у списку које је за то предвиђено, а за кога је утврђено да не поседује важећа лична документа у смислу члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика, због чега му није могло бити омогућено да гласа. Тиме су, по оцени суда учињене неправилности током спровођења гласања на које се захтевом подносиоца приговора указује, а закључивање Републичке изборне комисија да ли је ова околност последица несавесног или неправилног рада бирачког одбора у погледу незаконитог омогућавања гласања, није околност која се може испитивати у поступку заштите изборног права прописаног Законом о избору народних посланика, али може бити предмет испитивања у другим поступцима.

Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, Управни суд налази да је ожалбено решење донето уз повреду правила поступка прописаних одредбом члана 141. ст. 4. Закона о општем управном поступку, која се сходно примењује на основу одребе члана 159. Закона о народним посланицима, будући да ралози дати у ожалбеном решењу не произлазе из достављеног изборног материјала.

Суд је ценио и остале наводе жалбе али налази да нису од утицаја на другачије решење ове изборне ствари.

Управни суд је имао у виду захтев подносиоца жалбе да суд мериторно реши ову изборну ствар, али је нашао да за овакав начин одлучивања у конкретном случају нису испуњени услови из члана 158. став 2. Закона о избору народних посланика, јер природа ствари и утврђено чињенично стање не пружа поуздан основ за то.

На основу изнетих разлога, налазећи да је ожалбеним решењем повређен закон на штету жалиоца, Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), која се сходно примењује на основу одредбе члана 159. став 2. Закона о избору народних посланика, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 16.06.2022. године, у 10.30 часова, II-8 Уж 562/22

**Записничар,
Даница Лекић,с.р.**

**Председник већа-судија
Стево Ђурановић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић**

МД